

**ELLE SÜT SAĞIM FAALİYETİNİN
KADINLARIN HAYATINDAKİ YERİ
ARAŞTIRMA SONUÇLARI ANALİZ RAPORU**

Hazırlayan
Sosyolog Kenan TURAN – Veteriner Hekimi Volkan İSKENDER

Ağustos-Eylül 2015

İÇİNDEKİLER

Araştırma Konusu	2
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Yöntemi	2
Araştırma Evreni	2
Araştırma Örneklemi	2
Örneklem Secim Yöntemi	2
Araştırma Birimi	2
Araştırma Veri Toplama Tekniği	2
Araştırma Yeri	2
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi	2
Araştırmacı	2
Araştırma Veri Analiz Sonuçları	2
Araştırma Sonuçlarının Değerlendirilmesi	11

ELLE SÜT SAĞIM FAALİYETİNİN KADINLARIN HAYATINDAKİ YERİ ARAŞTIRMA SONUÇLARI ANALİZ RAPORU

Araştırma Konusu: Artvin İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün “**Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Çalışmaları**” kapsamında, Artvin İli Şavşat İlçesinde “**Elle Süt Sağım Faaliyetinin Kadınların Hayatındaki Yeri**” konulu betimsel saha araştırma çalışması yapmak.

Araştırmanın Amacı: Elle süt sağım faaliyetinin kadınların hayatındaki yerine ilişkin mevcut durumu ortaya koymak. Küçük aile işletmelerinde elle süt sağım faaliyetini gerçekleştirenlerin sosyodemografik niteliklerini betimsel anlamda tespit etmek. Elle süt sağım faaliyetlerinin; ne kadar sürede, kaç defa ve kim(ler) tarafından gerçekleştirildiğini tespit ederek bu konu da elle sağım ve makineli sağım yöntemlerine ilişkin tutumlarını ölçümlemek ve daha sonraki yapılacak bu konuya ilişkin çalışmalara altlık oluşturmak.

Araştırma Yöntemi: Nicel

Araştırma Evreni: Artvin İli Şavşat İlçesi elle süt sağımı yapılan büyükbaş hayvan işletmeleri.

Araştırma Örneklemi: Artvin İli Şavşat İlçesi Cevizli, Kocabey, Meşeli ve Pınarlı köylerinde elle süt sağımı yapılan sağımlık melez veya ırk en az 10 büyükbaş hayvanı olan 52 işletme.

Örneklem Secim Yöntemi: Üretim araçları, üretim şekilli ve üretim ilişkileri bakımından elle süt sağımı yapılan büyükbaş küçük aile işletmeleri çalışma konusu olarak belirlenmiştir. Kırsal alanda yaşayan bireylerden örneklem oluşturulurken; özellikle konuya ilişkin hayvancılık faaliyeti alanında aktif rol almalarına dikkat edilmiştir. Bu bağlamda Artvin İli büyükbaş hayvancılık faaliyetlerinin diğer ilçelere kıyasla daha yaygın olduğu Şavşat İlçesi uygulama alanı olarak belirlenmiştir.

Artvin İli Şavşat İlçesinde 2014 Anaç Sığır Desteklemesi İcmal 2 Hakediş Listesinde ismi bulunan 227 işletme içinden en az sağımlık 10 büyükbaş hayvanı bulunan ve Bakanlığımızca ve İl Müdürlüğümüzce süt sağım makine desteklemesinden yararlanmamış tüm işletme kayıtları alfabetik isim sırasına göre çıkarılmıştır. Çıkarılan listede ki işletme sayılarının köy yoğunlukları da dikkate alınarak Cevizli, Kocabey, Meşeli ve Pınarlı köylerinde destekleme alan en az sağımlık 10 büyükbaş hayvanı bulunan tüm işletmelerin %30 'unu temsil edecek şekilde sistematik bir secim yapılmıştır.

Araştırma Birimi: Bireysel- Sonuçları İtibariyle Kolektif

Araştırma Veri Toplama Tekniği: Kantitatif araştırma tekniklerinden yüz yüze anket yöntemi kullanılarak anket işletme bazlı süt sağımını yapan kişi(ler)ye uygulanmıştır. Ankette kapalı uçlu ve likert ölçekli sorulara yer verilmiştir.

Araştırma Yeri: Artvin İli Şavşat İlçesi; Cevizli, Kocabey, Meşeli ve Pınarlı köyleri.

Araştırmanın Yapıldığı Tarih: 10/08/2015 – 02/09/2015

Araştırmacı: Sosyolog Kenan TURAN - Veteriner Hekimi Volkan İSKENDER

Araştırma Veri Analiz Sonuçları:

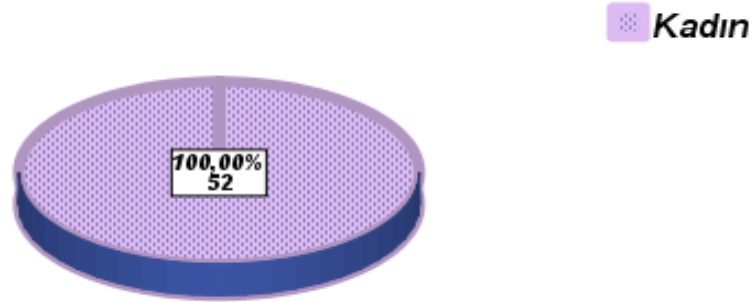
Araştırma Ön Kriterleri		
Sağılabilir Büyükbaş Hayvan Varlığı 10 Baş ve Üstüdür.	(+) Evet	() Hayır
Süt Sağımı Elle Yapılmaktadır.	(+) Evet	() Hayır
Süt Sağım Makinemiz Yoktur.	(+) Evet	() Hayır

Değerlendirme ön kriteri **evet** olmayan katılımcılar çalışma değerlendirme dışı bırakılmış olup **anket süt sağımını yapan kişiyle** yapılmıştır.

CİNSİYET

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kadın	52	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet

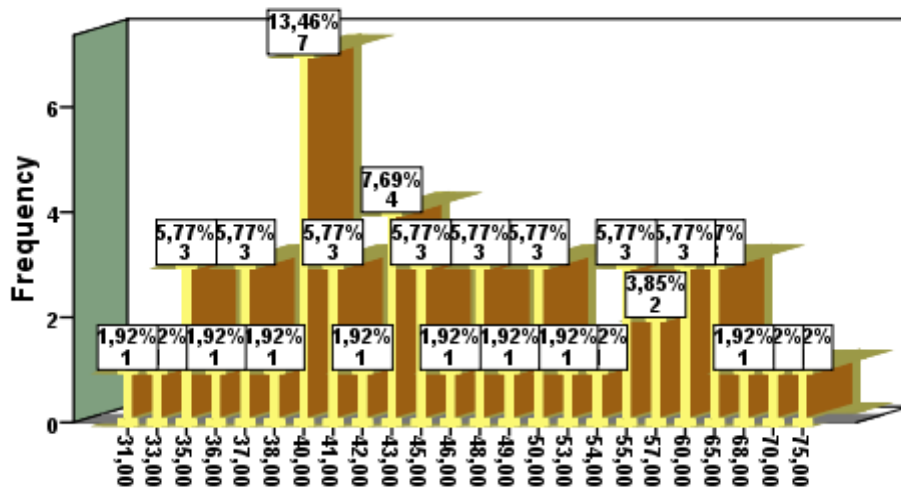

Katılımcıların **tamamı kadınlardan** oluşmaktadır.

YAŞ

N	Valid	52
	Missing	0
Mean		47,4808
Median		45,0000
Mode		40,00

Yaş

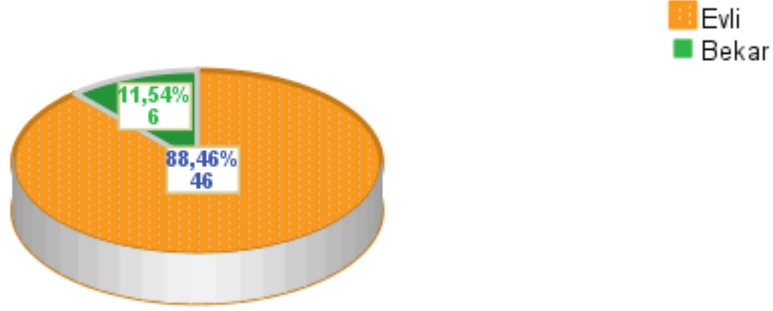

Katılımcıların yaşları 31 ile 75 aralığında değişmekte olup **yaşlarının ortalaması 47,4808** dir.

Medeni Durum

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Evli	46	88,5	88,5	88,5
	Bekar	6	11,5	11,5	100,0
	Total	52	100,0	100,0	

Medeni Durum

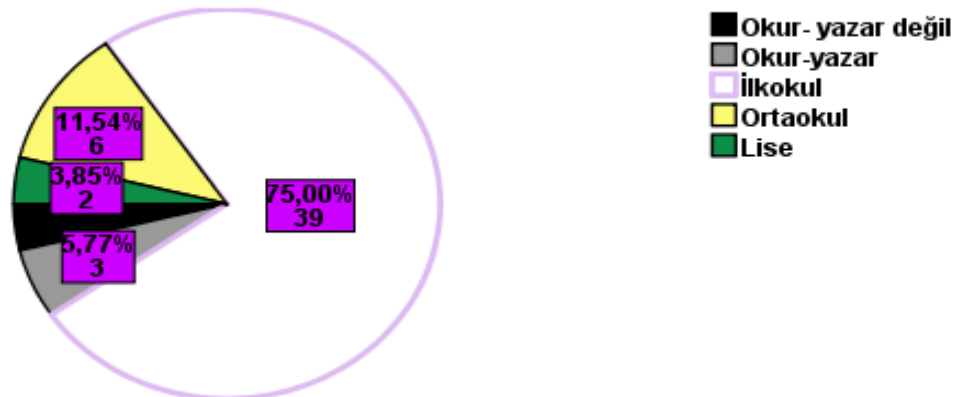

Katılımcıların **88,46% evli**, **11,54% ise bekârdır**.

Öğrenim Durumu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Okur- yazar değil	2	3,8	3,8	3,8
	Okur-yazar	3	5,8	5,8	9,6
	İlkokul	39	75,0	75,0	84,6
	Ortaokul	6	11,5	11,5	96,2
	Lise	2	3,8	3,8	100,0
	Total	52	100,0	100,0	

Öğrenim Durumu

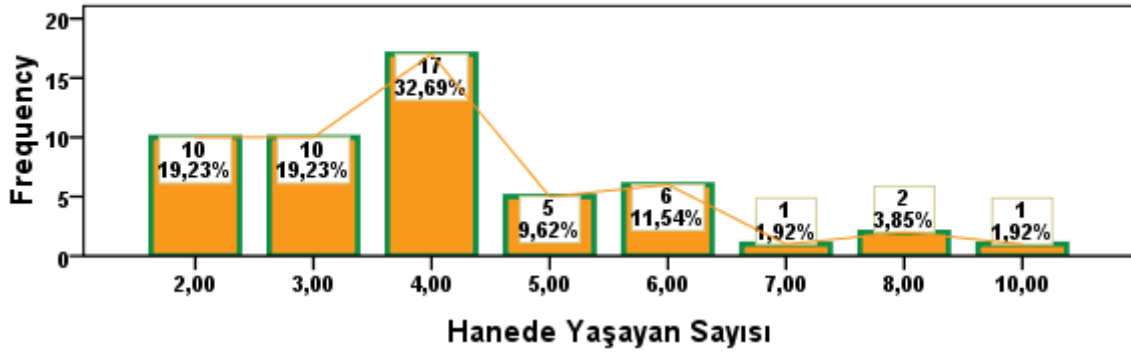

Katılımcıların %3,85' i okuryazar değil ve lise, %5,77' si okur- yazar, %75' i **ilkokul** ve % 11,54' ü ortaokul mezunudur.

Hanede Yaşayan Sayısı

N	Valid	52
	Missing	0
Mean		4,0769
Median		4,0000
Mode		4,00

Hanede Yaşayan Sayısı

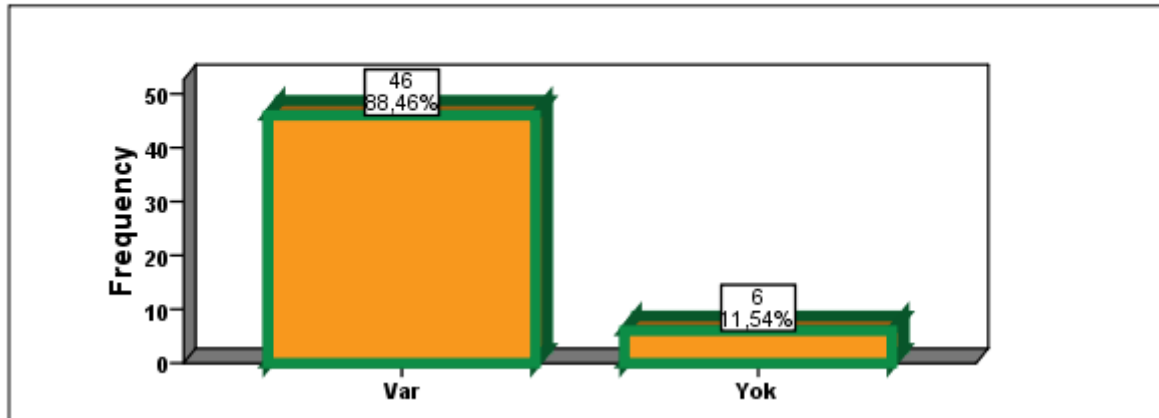

Hanede en az 2 kişi yaşamakta olup %71,2' si 4 ve 4 kişi altındadır. Hanede yaşayan kişi ortalaması 4,0769' dur.

Sağlık Güvencesi Durumu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Var	46	88,5	88,5	88,5
	Yok	6	11,5	11,5	100,0
	Total	52	100,0	100,0	

Sağlık Güvencesi Durumu

Katılımcıların %88,46' sının sağlık güvencesi vardır.

İşletmenizde Süt Sağımının Kim Tarafından Yapılmaktadır?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kadınlar	52	100,0	100,0	100,0

İşletmenizde Süt Sağımının Kim Tarafından Yapılmaktadır?

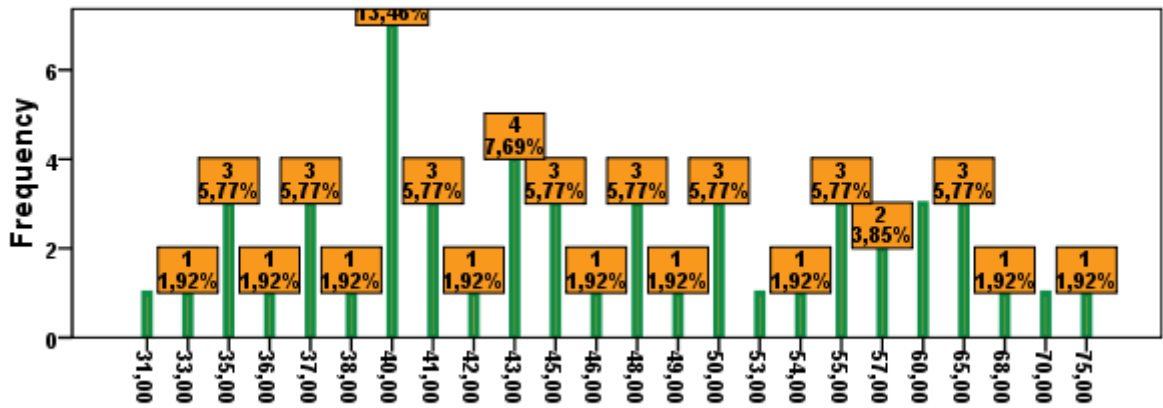

Araştırma yapılan tüm işletmelerin tamamında süt sağımı **kadınlar tarafından** ve zorunlu haller dışında sadece hanede ki **belli sürekli 1 kadın tarafından** yapılmaktadır.

İşletmenizde Süt Sağımı Yapan Birey(ler)in Yaş(lar)ı Kaçtır?

N	Valid	52
	Missing	0
Mean		47,4808
Median		45,0000
Mode		40,00

İşletmenizde Süt Sağımı Yapan Birey(ler)in Yaş(lar)ı Kaçtır?

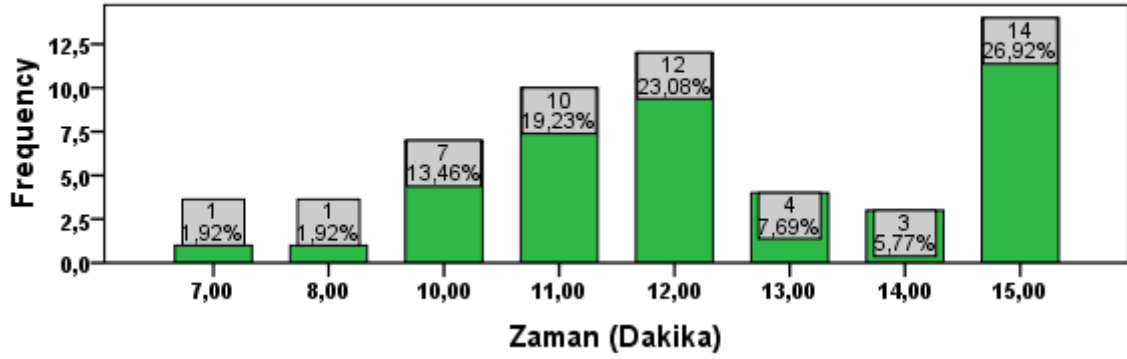
İşletmenizde Süt Sağımı Yapan Birey(ler)in Yaş(lar)ı Kaçtır?

İşletmede süt sağımı yapan bireylerle ankete katılım sağlayan kişilerin aynı kişiler olması cinsiyet ve yaş dağılımını yönünden aynı olmasını durumunu ortaya çıkarmıştır.

Yaklaşık Olarak Bir Hayvanın Elle Süt Sağımı Kaç Dakika Sürmektedir?

N	Valid	52
	Missing	0
Mean		12,3654
Median		12,0000
Mode		15,00

Yaklaşık Olarak Bir Hayvanın Elle Süt Sağımı Kaç Dakika Sürmektedir?

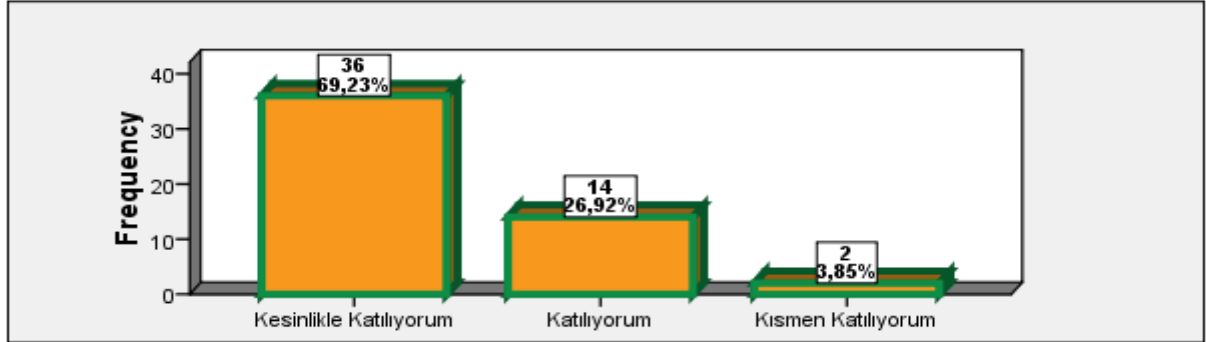
Büyükbaş bir hayvanın elle süt sağım faaliyeti 7-15 dakika arasında **ortalama 12,3654 dakikada** yapılmaktadır.

Günlük Süt Sağımı Faaliyeti Kaç Defa Yapılmaktadır?

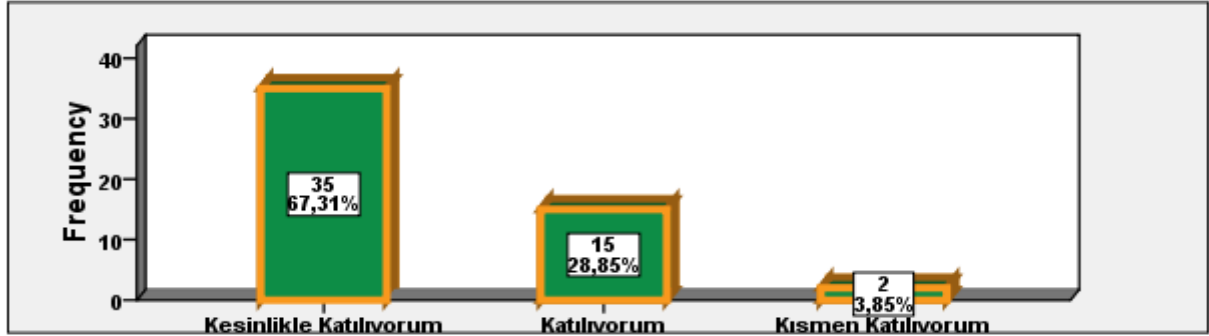
Tüm işletmelerde **günde 2 defa sağım faaliyeti** yapılmaktadır.

Makineyle Süt Sağımının Elle Süt Sağımından Çok Kolay Olduğunu Düşünüyorum

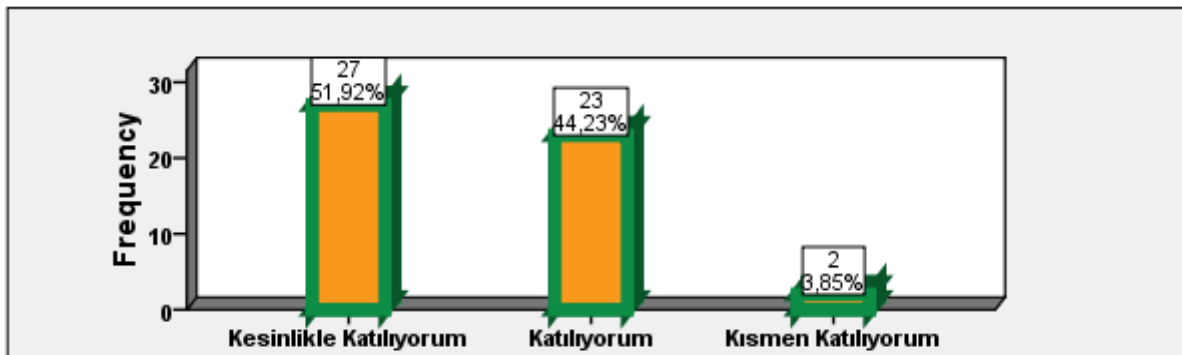
Makineyle süt sağımının elle süt sağımından **çok kolay** olduğunu düşünüyorum görüşüne katılımcıların; %69,23' ü Kesinlikle Katılıyorum, %26,92'si Katılıyorum ve %3,85' i Kısmen Katılıyorum cevaplarını vermiştir.

Makineyle Süt Sağımının Süt Açısından Elle Süt Sağımından Daha Hijyenik Olduğunu Düşünüyorum

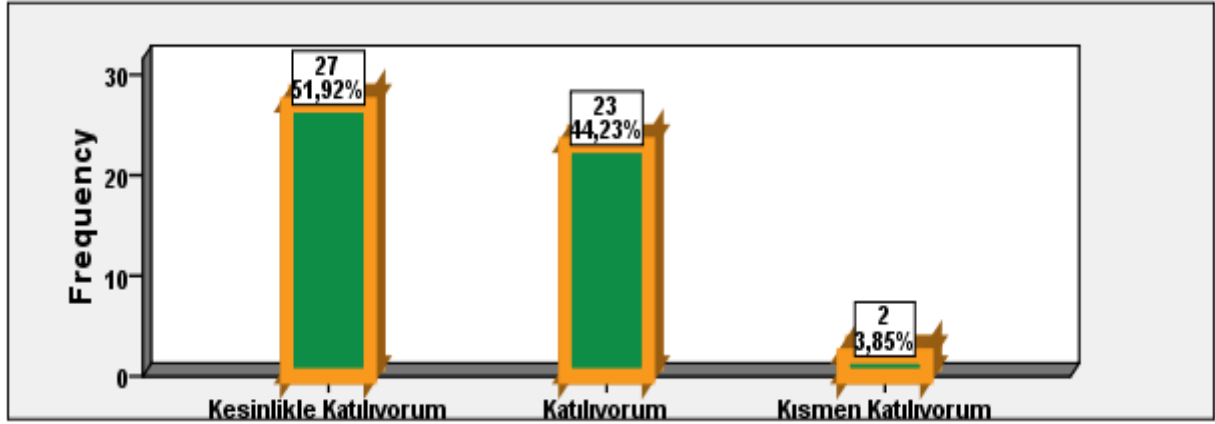
Makineyle süt sağımının **süt açısından** elle süt sağımından **daha hijyenik** olduğunu düşünüyorum görüşüne katılımcıların; %67,31'i Kesinlikle Katılıyorum, %28,85'i Katılıyorum ve %3,85' i Kısmen Katılıyorum cevaplarını vermiştir.

Makineyle Süt Sağımını Elle Süt Sağımından Daha Verimli Olduğunu Düşünüyorum

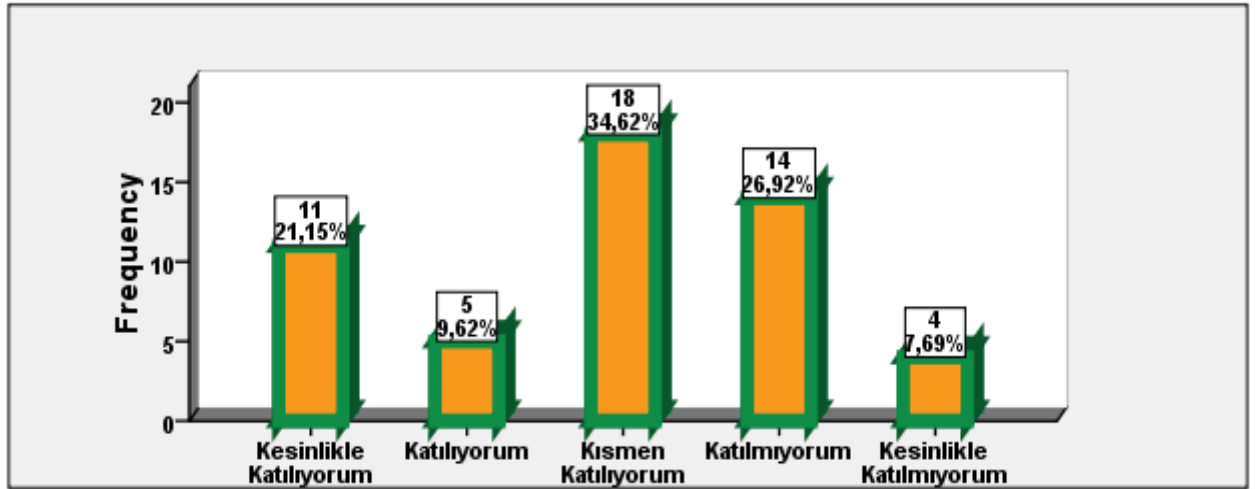
Makineyle süt sağımının elle süt sağımından **daha verimli** olduğunu düşünüyorum görüşüne katılımcıların; %51,92'si Kesinlikle Katılıyorum, %44,23'ü Katılıyorum ve %3,85'i Kısmen Katılıyorum cevaplarını vermiştir.

Makineyle Süt Sağımını Hayvan Sağlığı Açısından Elle Süt Sağımından Daha Sağlıklı Olduğunu Düşünüyorum

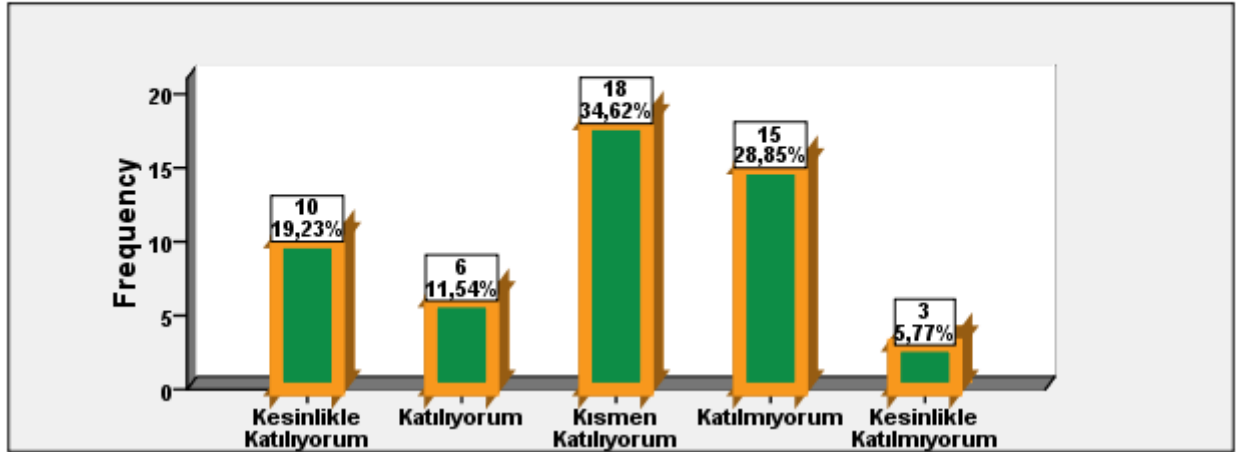
Makineyle süt sağımının **hayvan sağlığı açısından** elle süt sağımından **daha sağlıklı** olduğunu düşünüyorum görüşüne katılımcıların; %51,92'si Kesinlikle Katılıyorum, %44,23'ü Katılıyorum ve %3,85'i Kısmen Katılıyorum cevaplarını vermiştir.

Elle Süt Sağımının Kadınların İş Olduğunu Düşünüyorum

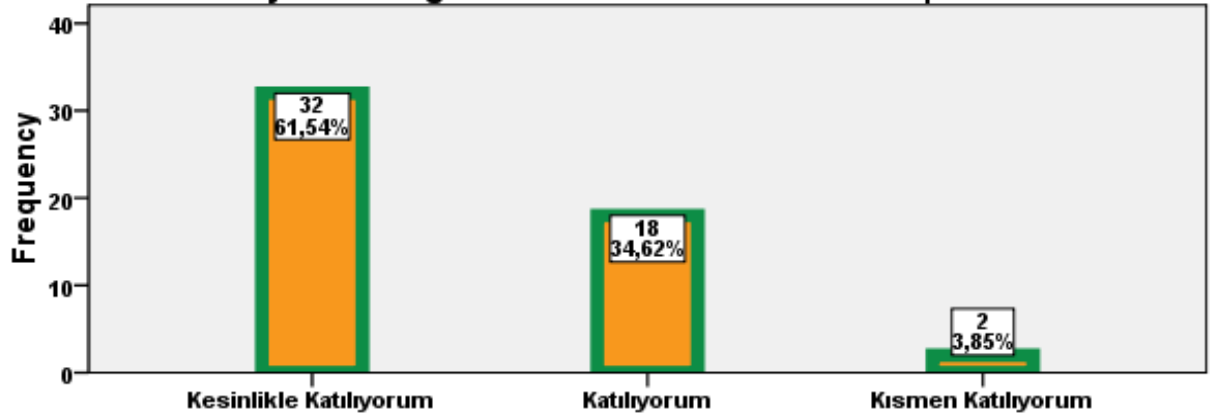
Elle süt sağımının **kadınların işi olduğunu düşünüyorum** görüşüne katılımcıların; %21,15'i Kesinlikle Katılıyorum, %9,62'si Katılıyorum, %34,62'si Kısmen Katılıyorum, %26,92'si Katılmıyorum ve %7,69'u Kesinlikle Katılmıyorum cevaplarını vermiştir.

Süt Sağım Faliyetinin Kadınların Önemli Görevlerinden Biri Olduğunu Düşünüyorum

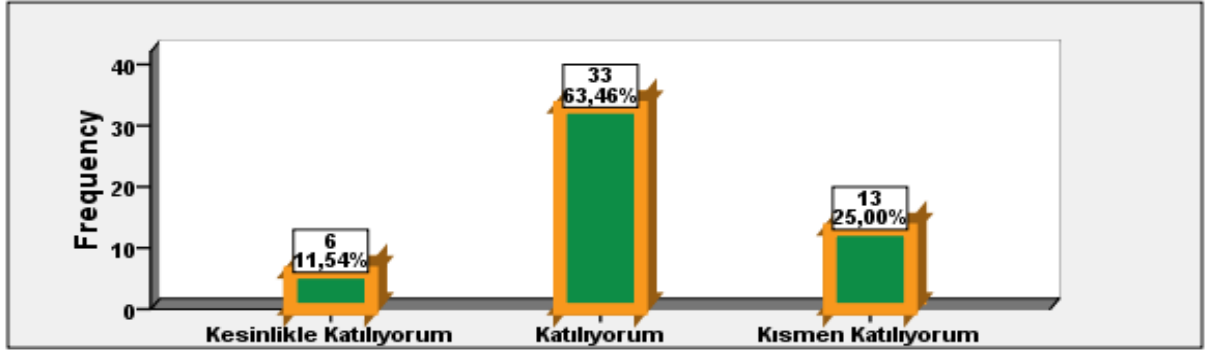
Süt sağım faaliyetinin kadınların önemli görevlerinden biri olduğunu düşünüyorum görüşüne katılımcıların; %19,23'ü Kesinlikle Katılmıyorum, %11,54'ü Katılıyorum, %34,62'si Kısmen Katılıyorum, %28,85'i Katılmıyorum ve %5,77'si Kesinlikle Katılmıyorum cevaplarını vermiştir.

Makineyle Süt Sağımını Kadınlar da Erkekler de Yapabilir

Makineyle Süt Sağımını Kadınlar da Erkekler de Yapabilir görüşüne katılımcıların; %61,54'ü Kesinlikle Katılıyorum, %34,62'si Katılıyorum ve %3,85'i Kısmen Katılıyorum cevaplarını vermiştir.

Süt Sağım Makinesi Almayı Düşünüyorum

Süt sağım makinesi almayı düşünüyorum görüşüne katılımcıların; %11,54'ü Kesinlikle Katılıyorum, %63,46'sı Katılıyorum ve %25'i Kısmen Katılıyorum cevaplarını vermiştir.

Araştırma Sonuçlarının Değerlendirilmesi:

Yapılan araştırma neticesi verileri ışığında üretim araçları, üretim ilişkileri ve üretim şekli bağlamında;

Elle süt sağım faaliyetinin sadece kadınlar tarafından gerçekleştirildiği ve aynı zamanda sağımı gerçekleştiren kadına hanedeki diğer bireylerin kadın erkek fark etmeksizin zorunlu haller dışında (hastalık vs.) yardım etmediği,

Elle sağım faaliyetini gerçekleştiren kadınların yaş ortalamalarının Türkiye' deki kadınların yaş ortalamasının üzerinde olduğu ve kadınların medeni durum evli olma oranının Türkiye ortalamasından yüksek olduğu,

Hanede yaşayan birey sayısının Türkiye köy/belde hane ortalamasından yüksek olduğu fakat sağım faaliyetinin tek bir birey ve aynı kadın üzerinden yürütülmesinin süt sağımı, işletmenin devamı ve işletmenin karlılığı açısından anlamlı düzeyde risk taşıdığı,

Okuryazar durumunun Türkiye geneli okuryazar orandan yüksek olduğu ancak eğitim seviyesinin düşük olduğu,

Sağım faaliyetini gerçekleştiren kadınların %80,8'inin 40 ve 75 yaş aralığında olduğu ve süt sağımı için günlük toplam 10 hayvan için ortalama 248 dakika harcamasının kadınların hem fiziksel hem de sosyal anlamda dezavantajlı duruma itildiği,

Makineyle süt sağımının elle süt sağımına göre çok kolay, daha hijyenik, daha verimli, ve daha sağlıklı olduğu ve makineyle süt sağımının %95' lere varan bir oranda hem kadınlar hem erkeler tarafından yapılabilecek görüşünün hakim olması, bu anlamda uyum ve değişimin daha kolay ve hızlı yaşanmasını sağlayacağı,

Katılımcıların elle süt sağım faaliyetinin kadınların işi ve önemli bir görevi olduğu görüşünde kararsız oldukları,

Süt sağım makinası alımına yönelik % 75 olumlu görüşe rağmen makine alımının yapılmamış olması; elle süt sağım üretiminin bu denli külfetine katılan kadınların ne yazık ki, hanede güçlü bir şekilde söz sahibi olmadıkları gibi ücretsiz aile işçisi konumunda yer almakta oldukları, tespit edilmiştir.